

ANGOLA

DEĞİRMENCİLİK SEKTÖRÜ PAZAR ARAŞTIRMASI RAPORU

Tarih : Ekim, 2025

Raporu Hazırlayan: Luanda Ticaret Müşavirliği

ANGOLA DEĞİRMENCİLİK SEKTÖRÜ

1. Ülke Pazarında Değirmencilik Sektörü

1.1 Değirmencilik Sektöründe Üretim

Angola’da buğday üretimi çok düşük olduğundan Angola buğdayda büyük ölçüde dışa bağımlı durumdadır. Ülke içi buğday unu üretimi kapasitesi ise tüketimi büyük ölçüde karşılayabilmektedir. Angola’da yıllık yaklaşık 700 000 ton buğday unu tüketimi olduğu tahmin edilmektedir. Öğütme kapasitesinin ise bu tüketimin üzerine çıkmış durumda olduğu görülmektedir.

Devletin stratejik programı olarak 2022 yılında Planagrão adıyla bir tahıl üretimini artırma programı başlatılmıştır. Bu programla buğday, pirinç, mısır, soya gibi tahılların üretiminin 2027 yılına kadar yaklaşık 6 milyon tona çıkarılması hedeflenmektedir. Ayrıca, ithal buğday ununa uygulanan gümrük vergileri yükseltilerek yerli işleme kapasitesinin artırılması yönünde teşviklerin bulunmaktadır.

1.2 Ortalama Üretici Fiyatları

Angola’da değirmencilik sektörü ve özellikle un/mısır unu üretimi için üretici fiyatlarına dair somut, ayrıntılı ve güncel veriler sınırlı olarak bulunmaktadır. Buğday unu için 50 kilogramlık ürünün fabrika çıkış fiyatının yaklaşık ortalama 23 dolar olduğu bildirilmektedir.

1.3 Değirmencilik Sektöründe Üretici Yerli Firmalara ve Üretici Birlikleri/Derneklerine İlişkin Bilgiler

Öne Çıkan Üretici Firmalar

1. Grandes Moagens de Angola (GMA)

GMA, Angola’da buğday unu işleme sektöründe önde gelen şirketlerden biridir. Şirket merkezi ve tesisi Luanda limanında yer almakta olup yaklaşık 30.000 m² alana sahiptir.

Kuruluşunun ardından önemli kapasite yatırımları yapmış; günlük işlemede önemli rakamlara ulaşmıştır. Şirket, yerli buğday alımı konusunda da girişimlerde bulunmaktadır.

2. Induve SA

Induve SA, Angola’da hem buğday unu hem de mısır unu üretimi ile ilgilenen firmalardandır. 2020 yılında kurduğu yeni buğday unu değirmeni ile “günlük 700 ton” işleme kapasitesine ulaşmayı hedeflemekte olup ayrıca 400 ton/gün mısır unu işleme kapasitesine sahiptir. Bu firma yerli hammadde kullanımını artırmayı ve yerli

değirmencilik kapasitesini geliştirmeyi hedefleyen yatırımlara örnek olarak gösterilmektedir.

3. AP Foods

AP Foods, Angolada değirmencilik (buğday unu işleme) ve makarna üretimi alanında faaliyet gösteren bir şirkettir. Şirket kuruluşu 2016 yılına dayanmaktadır.

Üretici Birliği / Sektör Derneği

Association of Wheat Flour Producers of Angola (APFTA)

APFTA Haziran 2021 yılında kurulmuş ve buğday unu işleyen üretici firmaların çıkarlarını temsil etmek üzere organize edilmiş bir sektörel birliktir.

Birliğin amaçları arasında: üretici firmaların profesyonel/mesleki çıkarlarını korumak, kalite standartlarını geliştirmek, pazarın düzenlenmesine katkı sağlamak, devletle ve diğer paydaşlarla işbirliği yapmak bulunmaktadır.

1.4 Değirmencilik Sektöründe Perakende ve Toptan Satışlara İlişkin Bilgi

Perakende satış: Gıda ürünleri (örneğin un, mısır unu, diğer hububat ürünleri) satışında hem modern perakende (hiper/süpermarketler) hem de geleneksel/özellikle açık pazar (“informal”) kanalları önemli durumdadır.

Toptan/dağıtım: İşleme firmaları, toptan kanallarla büyük miktarlarda üretim gerçekleştirmekte ardından dağıtım ağı ve perakende sektörüne ürün ulaşmaktadır. Ayrıca bazı firmalar üretim-dağıtım entegrasyonuna yönelmiş durumdadır. Ülkede hiper/süpermarket zincirleri şeklinde modern perakende zincirleri de büyümekte ve gıda ürünleri bu kanallarda da sunulmaktadır.

2. Angola’nın Değirmencilik Sektöründe Dış Ticareti

2.1 Değirmencilik Sektöründe Ülkenin En Fazla İthalat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke (2024)

	Ülke Adı	İthalat Değeri (Bin \$)	Miktar* (ton/kg...)	Oran (%) (İthalat Değeri/Toplam İthalat)
1	Fransa	29.881		38,4
2	Belçika	12.350		15,9
3	Almanya	7.901		10,2
4	Türkiye	5.850		7,5
5	Portekiz	5.748		7,4
6	Hollanda	5.625		7,2
7	Güney Afrika	1.849		2,4

8	Namibya	1.627		2,1
9	Çin	1.372		1,8
10	Letonya	1.171		1,5
	TOPLAM	77.789		100

2.2 Değirmencilik Sektöründe Ülkenin En Fazla İhracat Gerçekleştirdiği İlk 10 Ülke (2024)

	Ülke Adı	İhracat Değeri (\$)	Miktar * (ton/kg...)	Oran (%) (İhracat Değeri/Toplam İhracat)
1	Demokratik Kongo	9.889		93,7
2	Kongo	233		2,2
3	Namibya	211		2,0
4	Portekiz	144		1,4
5	Güney Afrika	20		0,1
6	Almanya	19		0,1
7	Belçika	18		0,1
8	ABD	17		0,1
9	Kanada	4		0,03
10	BAE	-		-
	Türkiye	-		-
	TOPLAM	10.555		100

2.3 Değirmencilik Sektöründe 2024 Yılında Ülkenin Altılı Tarife Bazında En Fazla İthalat Yaptığı Ürünler (10 ürün, Bin USD)

Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	İthalat Değeri (\$)	Türkiye'den İthalatı (\$)	Türkiye'den İthalatının Payı (%)
110710	Kavrulmamış Malt	59.714	0	-
110100	Buğday Unu veya Mahlut Unu	5.554	4.439	79,9
110220	Mısır Unu	2.894	0	-
110412	Yulaf	2.218	0	-
110313	Bulgur ve İrmik	2.183	1.115	51,1
110813	Patates Nişastası	1.271	0	-
110720	Kavrulmuş Malt	889	0	-
110814	Manyok Nişastası	795	0	-
110520	Patates Flokonları	463	0	-
110290	Diğer Tahıl Unları	405	0	-

2.4 Değirmencilik Sektöründe 2024 Yılında Ülkenin Altılı Tarife Bazında En Fazla İhracat Yaptığı Ürünler (10 ürün, Bin USD)

Ürün Adı	Tarife Pozisyonu (6 Basamaklı)	İhracat Değeri (\$)	Türkiye'ye İhracatı (\$)	Türkiye'ye İhracatının Payı (%)
110220	Mısır Unu	4.543	0	-
110100	Buğday Unu veya Mahlut Unu	3.955	0	-
110620	Kök ve Yumruların Unu	727	0	-
110290	Diğer Tahıl Unları	678	0	-
110423	Mısır Taneleri	251	0	-
110313	Bulgur ve İrmik	172	0	-
110812	Mısır Nişastası	115	0	-
110311	Buğday İrmigi ve Unu	104	0	-
110811	Buğday Nişastası	5	0	-
110814	Manyok Nişastası	2	0	-

3. Değirmencilik Sektöründe Ülkemizden İhracat (Değer ve Miktar)

3.1 Sektörde Ülkemizin Ülkeye İhracatı (1.000 \$)

	Gümrük Tarife Kodu (6 Basamaklı)	Ürün Adı	2020	2021	2022	2023	2024
1	110313	Mısırın Kabaca Öğütülmesinden Elde Edilen Küçük Parçalar	89	1.839	3.517	2.866	811
2	110100	Buğday Unu ve Mahlut Unu	53.369	57.027	38.366	14.796	559
3	110220	Mısır Unu	1.566	984	1.573	705	500
4	110812	Mısır Nişastası	8	9	28	68	135
5	110311	Buğdayın Kabaca Öğütülmesinden Elde Edilen Küçük Parçalar	6.277	14.427	17.245	3.841	-

4. Sektörde İhracat Yoluyla Pazara Giriş

4.1 Sektör İçin Hedef Bölgeler/Şehirler/Eyaletler

Angola'ya değirmencilik sektörü ihracatında hedef bölgeler olarak başkent Luanda başta olmak üzere Lobito, Benguela, Huambo, Soyo, Cabinda ve Namibe şehirleri ilk sıralarda yer almaktadır.

4.2 Sektörde Önde Gelen Firmalar ve Pazarın Yapısı

4.2.1 İlgili Oda/Birlik/Dernek/STKlar ve İletişim Bilgileri

Angola’da değirmencilik sektörü ile ilgili olarak kurulan Associação de Produtores de Farinha de Trigo em Angola (Angola Buğday Unu Üreticileri Birliği) bulunmaktadır. Söz konusu birliğin yanı sıra sektörde yer alan diğer firmaların da üyesi olduğu Angola Sanayi ve Ticaret Odası ile Angola Sanayiciler Birliği Federasyonu bulunmaktadır. Söz konusu sivil toplum kuruluşlarına ilişkin iletişim bilgilerine aşağıda yer verilmektedir.

Angola Buğday Unu Üreticileri Birliği

Telefon: +244 924 037 356

E-mail: cesar.rasgado@gmangola.com

Angola Sanayi ve Ticaret Odası

Telefon: +244 938 872 540

E-mail: ccia.secretariado@gmail.com

Angola Sanayiciler Birliği Federasyonu

Telefon: +244 927 071 774

E-mail: vicepresidencia.aia@gmail.com

4.2.2 Varsa İthalatçı Firma Bilgisi Alınabilecek Açık Kaynaklar

Angola’da ithalatçı firma bilgisi temin edilebilecek açık kaynaklar bulunmamaktadır. Bununla birlikte ülkede firmalar yaygın olarak Facebook sayfasına sahip olup bu platformda iletişim bilgilerini de paylaşmaktadırlar.

4.3 Sektörün İthalatında Zorunlu Belgeler

Angola’ya ithalatta gümrük girişi için gerekli belgeler aşağıda sıralanmıştır:

- Konşimento (BL) veya Hava Yolu Taşıma Senedi (AWB) orijinali
- Ticari Fatura (her kalem için GTİP numaralarıyla) orijinali
- Yükleme listesi
- Sevkiyatın yapıldığı ülkede düzenlenen Angola Yükleme Sertifikası (CNCA)

4.4 Sektörde sevk öncesi inceleme zorunluluğu var mıdır? Varsa yetkilendirilmiş gözetim şirketleri hangileridir?

11 Haziran 2013 tarihli ve 2013/63 sayılı Angola Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine göre sevkiyat öncesi denetimler genel prensip olarak zorunlu değildir. Gümrük giriş

işlemlerinde “yeşil hattan” faydalanılmak istenirse veya akreditif sözleşmesi kapsamında sevkiyat öncesi denetim gerekliyse, özel denetim kuruluşlarından sevkiyat öncesi denetim hizmeti alınabilmektedir.

4.5 Sektördeki Önemli Fuarlar ve Tarihleri

Angola’da değirmencilik sektörü için organize edilen spesifik bir fuar bulunmamaktadır. Bununla birlikte her yıl Temmuz ayının üçüncü haftasında başkent Luanda’da organize edilen ve geniş katılımlı olarak gerçekleşen Filda Uluslararası Fuarı, değirmencilik sektöründe faaliyet gösteren firmalarımızın katılabileceği bir fuar olarak öne çıkmaktadır. Bahse konu fuarın resmi web sayfasına aşağıda yer verilmektedir.

<https://www.filda-angola.co.ao/>

4.6 Sektör firmalarına hitap eden ve gerçekleştirilmesi planlanan ticaret heyetleri

2025 yılı içerisinde değirmencilik sektörüne ilişkin olarak gerçekleştirilmesi planlanan bir ticaret heyeti organizasyonu bulunmamaktadır.

4.7 Varsa Sektörde İhale Yayımlayan Kamu Kurumları ile İlgili Bilgiler

Angola Cumhuriyetinde kamu alımlarına ilişkin ihalelerin yayımlandığı Angola Maliye Bakanlığı bünyesinde bulunan <https://compraspublicas.minfin.gov.ao/> web sayfasından diğer sektörler yanında değirmencilik sektörüne ilişkin ihalelerin de takip edilebilmesi mümkün bulunmaktadır.

4.8 Ülkenin, Ülkemiz ve Diğer Ülkelerle STA/Tercihli Ticaret Anlaşmaları Hakkında Bilgi

Angola ile Türkiye arasında hali hazırda imzalanmış ya da görüşmeleri devam eden bir Serbest Ticaret Anlaşması ya da Tercihli Ticaret Anlaşması bulunmamaktadır. Angola hali hazırda Afrika Kıtasal Serbest Ticaret Bölgesi (AFCFTA) ve Güney Afrika Kalkınma Topluluğu (SADC) üyesidir. Dolayısıyla Angola’nın serbest ticaret anlaşmaları ağı ağırlıklı olarak Afrika kıtasındaki bölgesel ve kıtasal anlaşmalar üzerinden şekillenmiştir.

4.9 Varsa Tercihli Tarifeden Yararlanmak İçin Gereken Belgeler

Angola Cumhuriyeti ile Türkiye arasında imzalanmış bir tercihli ticaret anlaşması bulunmamaktadır.

4.10 Sektörde Standartlar

Genel standartlar ve kalite rejimi

Institut Angolano da Normalização e Qualidade (IANORQ), Angola’da teknik standardizasyon ve kalite rejiminin koordinasyonundan sorumlu kurumdur.

Angola, International Organization for Standardization (ISO) tam üyesi değil; ancak 2002’den beri “corresponding member” yani dolaylı üyedir.

IANORQ bünyesinde “Ulusal Normalizasyon Planı (2021-2024)” çerçevesinde yaklaşık 428 hedef teknik standard yayınlamak planlanmış; şu ana kadar 150 standard yayımlanmıştır.

Etiketleme/ambalajlama açısından önemli kural: İthal edilen tüm ürünlerde Portekizce üzerinde ürün etiketi olmalı; içerikler, son kullanım tarihi, üretim lotu, üretici/satıcı adı-adresi, menşe ülke gibi bilgiler yer almalı. İthal edilen ürünlerin en az 6 ay raf ömrü kalmış olmalıdır.

Gıda güvenliği açısından: Angola, Food and Agriculture Organization / World Health Organization Codex Alimentarius standartlarını referans almaktadır.

4.11 Sektörde Etiketleme

Temel Etiketleme Gereklilikleri

Aşağıdaki bilgiler, özellikle ithal edilen gıda ve tarım ürünleri için geçerlidir ve işlenmiş veya değirmencilik ürünleri için de büyük ölçüde aynıdır.

Etiketin Portekizce olması zorunludur. Angola resmi dili Portekizce olduğu için ithal edilen ürünlerin etiketinde Portekizce bilgi yer almalıdır.

Etikette bulunması gereken bilgiler şunlardır:

- Ürünün türü ve adı.
- Üreticinin adı ve adresi veya satıcının bilgileri.
- İçindekiler listesi (ingredient list).
- Parti numarası / lot numarası (batch reference).
- Üretim ve son kullanma (veya “tavsiye edilen tüketim”) tarihleri.
- Koruma / saklama koşulları (örn. “serin ve kuru yerde saklayınız”).
- İçerik miktarı / net ağırlığı / hacmi.
- Menşei ülke bilgisi (“Ülke menşei” / “Country of origin”).

Etiketlemesi eksik ya da Portekizce olmayan ürünler, Angola’da gümrük ya da satış aşamasında el konulabilir.

4.12 Sektörde Ambalajlama

Executive Decree-Cumhurbaşkanlığı Kararı 63/21 (17 Mart 2021) kapsamında, bazı temel gıda ürünlerinin (şeker, pirinç, un, mısır unu, vb.) artık “önceden perakende satış için paketlenmiş” şekilde ithal edilmemesi; bunun yerine uygun büyüklükteki torba/big bag (örneğin ≥ 1 tonluk çuval) halinde ithal edilip, ambalaj işleminin Angola’da yapılması gerekmektedir. Bu düzenleme, ambalajdan yerel katma değer yaratılması ve yerli ambalaj sektörünün desteklenmesi amacıyla yapılmıştır. Ayrıca ithal edilen gıda ürünleri için etiketleme zorunluluğu bulunmaktadır. Ürün üzerinde Portekizce etiket olmalı; içerik listesi, son kullanma tarihi, üretim partisi, menşei gibi bilgiler yer almalıdır.

4.13 Lojistik (nakliye süresi, en fazla tercih edilen taşıma modları, güzergahlar v.b.)

Angola'nın dış ticaretinde kullandığı temel taşıma metodu olan deniz yolu taşımacılığında ortalama nakliye süresi 30 gün civarındadır.

Angola ile Türkiye arasında deniz yolu taşımacılığında geçerli olan ortalama taşıma ücreti kg başına 0,05 Cent seviyesindeyken hava yolu taşımacılığında ise 6 Euro seviyesindedir. Türkiye'den Angola'ya 20'lik konteynerde nakliye maliyeti yaklaşık 1.100 ABD Doları tutarken 40'lık konteynerde ise 2.200 ABD Doları civarında bir maliyet çıkmaktadır. Kara ve demir yolu ile taşımacılık ise iki ülke arasındaki ticarete kullanılmamaktadır.

Angola'nın dış ticaretinde kullandığı temel taşıma metodu olan deniz yolu taşımacılığı toplam dış ticaretin %95'ini oluşturmaktadır. Bunun haricinde dış ticarete %3 oranında havayolu taşımacılığı kullanılırken %2 oranında da kara yolu taşımacılığı mevcuttur. Angola'nın dış ticaretinde kullanılan ana taşımacılık rotaları Portekiz, Güney Afrika, Birleşik Arap Emirlikleri, Brezilya, Demokratik Kongo ve Çin Halk Cumhuriyeti'dir.

4.14 Dağıtım Kanalları

Angola'da çoğu ürün ve hizmetin dağıtım kanalları sınırlı sayıda grubun elindedir. Nüfusun en az dörtte birini barındıran başkent Luanda haricinde petrol endüstrisi odaklı şehirler Soyo ve Cabinda ile Benguela/Lobito, Huambo ve Lubango diğer önemli şehirlerdir. Bu pazar yoğunlaşması ile tüm ülkeyi kapsayacak şekilde tek bir distribütör veya temsilci görevlendirmek oldukça mantıklıdır. Angola'da yasal olarak kurulmuş bir dizi uluslararası ürün distribütörü ve temsilcisi bulunurken, birçok ürün ve özellikle tüketim malları bayiler aracılığıyla satılmaktadır.

Angola, İngilizce ve Fransızca konuşulan pazarlarla çevrili bir Portekiz dili ülkesi olduğundan, Güney Afrika bölgesine yönelik genel bir dağıtım ağına dahil edilmesi zordur. Bunun istisnası, Angola ile ortak Portekiz sömürge tarihini ve dilini paylaşan Mozambik'tir. Angola'daki önemli miktarda iş, dil ve tarihsel bağlar nedeniyle hala Portekiz'deki distribütörler üzerinden yürütülmektedir, ancak Angola'da başarılı olan Portekizli şirketler giderek yerel bir varlık da oluşturmuştur. Güney Afrika Cumhuriyeti, Angola da dahil olmak üzere Güney Afrika bölgesi için önemli bir bölgesel ticaret merkezidir. Ancak, Güney Afrika'da üretilen ürünler dışında, Angola'da artan rekabete yanıt olarak bu dağıtım kalıpları değişmeye başlamaktadır. Angola pazarı, doğrudan uluslararası üreticilerden daha iyi fiyatlandırma ve teslimat süresinin yanı sıra, yerel bir distribütör tarafından daha iyi sunulabilecek iyileştirilmiş satış sonrası hizmet, yedek parça ve bakım talep etmektedir.

Angola'daki dağıtım altyapısı, kötü yol kalitesi, Dünya Bankası raporlarına göre dünyanın en yavaşları arasında yer alan zaman alıcı gümrük giriş süreçleri ve artış trendine karşın halen sınırlı depolama ve soğuk zincir kapasiteleri nedeniyle sorun teşkil etmeye devam etmektedir. Halihazırda devam eden demiryolu genişletme çalışmaları, ülke genelinde intermodal taşımacılığın sağlanmasını amaçlamaktadır.

4.15 E-Ticaret (Sınır Ötesi E-Ticaret/E-İhracat)

4.15.1 Ülkedeki Pazaryerleri

Angola’da faaliyet gösteren e-ticarete ilişkin Pazar yerlerinin bilgileri aşağıda yer almaktadır.

1-Quitanda – online market

Tel: +244 935 629 280 – +244 934 626 874

E-mail: apoio@quitanda.co.ao

2-Kussumba – online market

Tel: +244 942 424 344

E-mail: geral@kussumba.co.ao

3-QueRapido - online market

Web: www.querapidoangola.com

Tel: +244 938 901 672

4-NCR – online market

Tel: +244 923 167 000

E-mail: geral@ncrangola.com

5-Auto carros – online araç satışı

Tel: +244 946 525 295

Email: info@angocarro.com

6- Superauto – online araç satışı

Tel: +244 937 997 303

E-mail: geral@superauto.co.ao

7- Kubeta

Tel: +244 945 448 015

E-mail: geral@kubeta.co.ao

4.15.2 Özel Günler, Bayramlar v.b.

Aşağıda Angola’daki resmi tatil günleri listelenmiştir. Birçok şirket ve devlet dairesi, resmi tatilin Salı veya Perşembe gününe denk geldiği zamanlarda Pazartesi veya Cuma günlerini de bağlayarak tatili iki güne bağlamaktadır.

- 1 Ocak Yılbaşı
- 4 Şubat Kurtuluş Savaşı'nın Başlaması
- 8 Mart Dünya Kadınlar Günü
- 23 Mart Cuito Cuanavale Savaşı Günü
- 4 Nisan Barış ve Uzlaşma Günü

- 7 Nisan İyi Cuma (Paskalya) Tatili
- 1 Mayıs İşçi Bayramı
- 17 Eylül Ulusun Kurucusu ve Ulusal Kahramanlar Günü
- 2 Kasım Tüm Ruhlar Günü
- 11 Kasım Bağımsızlık Günü
- 25 Aralık Noel Günü

4.15.3 En Çok Kullanılan Sosyal Medya Platformları

Angola’da en çok kullanılan sosyal medya platformlarının başında Facebook gelmektedir. Pek çok firmanın yanı sıra devlet kurumlarının birçoğunun da resmi Facebook hesabı bulunmakta ve bu sayfalarda ilgili kurum ve kuruluşlarının iletişim bilgilerine ulaşılabilir. Öte yandan genç nüfusun çok yoğun olduğu Angola’da Tiktok uygulaması da yaygın olarak kullanılmaktadır.

4.15.4 E-Ticaretteki Gümrük Vergileri ve Muafiyetleri

Angola’da e-ticaret yoluyla yapılan ithalat işlemleri, genel ithalat ve KDV düzenlemelerine tabidir. Aşağıda Angola’da e-ticaret kapsamında uygulanan gümrük vergileri ve muafiyetlere dair güncel bilgiler yer almaktadır.

Gümrük Vergisi Oranları:

Angola’da ithalat vergileri, ürünün CIF değerine göre %2 ile %50 arasında değişmektedir. Ortalama ithalat vergisi oranı yaklaşık %10,9’dur.

Muafiyetler:

2022’de yürürlüğe giren yeni gümrük tarifesiyle tarım girdileri ve sanayi ekipmanları gibi ürünlerde ithalat vergisi muafiyetleri veya indirimleri uygulanmaktadır. Bu düzenlemeler yerli üretimi teşvik etmeyi amaçlamaktadır.

Kişisel Kullanım Eşyaları:

Kişisel kullanım amacıyla getirilen ve değeri 880.000 Kwanza’ya kadar olan ürünler basitleştirilmiş gümrük işlemleri kapsamında ithalat vergisinden muaf tutulmaktadır.

4.15.5 E-Ticarete Yönelik Düzenlemeler

Angola’da e-ticarete ilişkin mevzuat henüz gelişme aşamasındadır ve konuya ilişkin belirli ve eksiksiz bir mevzuat bulunmamaktadır. Tüketicuyu Koruma Kanunu gibi genel ticarete ilişkin Angola mevzuatı e-ticaret işlemleri için geçerlidir. Ancak, Angola’da e-ticaret için bu faaliyeti düzenleyecek özel bir yasa henüz çıkarılmamıştır.

E-ticarete Uygulanabilecek Genel Mevzuat:

Tüketicuyu Koruma Kanunu:

E-ticarete özgü olmamakla birlikte, bu kanun tüketici haklarını güvence altına almakta ve teklifler, reklamlar, sözleşmeler ve kusurlu ürünlere ilişkin sorumluluk gibi hususlar da dahil olmak üzere e-ticaret işlemlerine uygulanmaktadır.

Ticaret Kanunu:

Bu kanun, e-ticarete faaliyet gösteren şirketler de dahil olmak üzere ticari şirketlerin açılması ve işletilmesi için gereklilikleri belirler.

Rekabet Kanunu:

Bu yasa, e-ticaret faaliyetleri de dahil olmak üzere pazarda adil rekabeti sağlamayı amaçlar ve yasayı ihlal eden e-ticaret platformlarına uygulanabilir.

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu:

Bu kanun, özellikle müşteri verilerinin korunmasıyla ilgili olarak e-ticaretle ilgili olan kişisel verilerin kullanımını ve işlenmesini düzenler.

Vergi Mevzuatı:

E-ticaret işletmeleri, tüm ticari faaliyetler için geçerli olan KDV ve gelir vergisi gibi vergi kanunlarına uymak zorundadır.

4.15.6 E-Ticarete Yönelik Lojistik Hizmetleri (Hızlı kargo ve sipariş karşılama hizmetleri (fulfillment) sunan firmalar v.b.)

Angola'da e-ticarete yönelik lojistik hizmetleri sunan birçok firma bulunmaktadır. Bu firmalar, uluslararası taşımacılıktan yerel teslimatlara kadar geniş bir hizmet yelpazesi sunmaktadır.

Angola'da Faaliyet Gösteren Uluslararası Lojistik Firmaları:

1. DHL Express

DHL, Angola dahil olmak üzere Afrika genelinde güçlü bir ağı sahiptir. E-ticaret işletmeleri için depolama, gümrük işlemleri, hızlı teslimat ve iade yönetimi gibi hizmetler sunmaktadır.

2. Aramex

Aramex, Afrika'da geniş bir varlığa sahip olup, e-ticaret işletmeleri için uçtan uca lojistik çözümleri sunar. Bu hizmetler arasında depolama, envanter yönetimi, teslimat ve iade işlemleri bulunmaktadır.

3. UPS

UPS, Angola'da da hizmet vermekte olup, hava, deniz ve kara taşımacılığı seçenekleri sunar. Ayrıca, gönderi takibi ve gümrük işlemleri konusunda destek sağlar.

4. Bolloré Transport & Logistics

Bolloré, Angola'da kuru limanlar ve konteyner terminalleri işletmektedir. Şirket, multimodal taşımacılık, ticaret uyumu ve sözleşmeli lojistik gibi hizmetler sunar.

Yerel ve Bölgesel Lojistik Firmaları:

1. ITECA Shipping & Logistics LDA

ITECA, Angola merkezli bir şirket olup, deniz taşımacılığı, yükleme ve boşaltma hizmetleri, gemi yedek parça temini ve kara taşımacılığı gibi hizmetler sunmaktadır.

2. ANGLOBAL

ANGLOBAL, Angola genelinde lojistik merkezleri ve dağıtım ağlarıyla entegre lojistik hizmetleri sunar. Hizmetleri arasında stok yönetimi, ters lojistik ve teknik bakım bulunmaktadır.

3. Algevasa Logistics

Algevasa, e-ticaret işletmeleri için entegre lojistik çözümleri sunar. Bu hizmetler arasında taşıma, depolama ve teslimat hizmetleri bulunmaktadır.

4. Kobo360

Kobo360, dijital bir platform aracılığıyla kargo sahiplerini kamyon sahipleriyle buluşturarak taşımacılık hizmetleri sunar. Şirket, Angola da dahil olmak üzere birçok Afrika ülkesinde faaliyet göstermektedir.

E-Ticaret Odaklı Teslimat ve Dağıtım Şirketleri:

1. Jumia

Jumia, Angola'da faaliyet gösteren bir e-ticaret platformudur. Kendi lojistik ağı aracılığıyla paket teslimatı ve ödeme hizmetleri sunar.

2. Tupuca

Tupuca, Luanda ve Benguela'da faaliyet gösteren bir teslimat hizmetidir. Motokuryeler aracılığıyla restoranlardan, mağazalardan ve diğer işletmelerden ürün teslimatı yapar.

3. Macom

Macom, Angola genelinde kargo ve paket teslimatı hizmeti sunar. Ayrıca, araç kiralama ve özel taşımacılık hizmetleri de mevcuttur.

4. Correios de Angola

Angola'nın resmi posta hizmeti olan Correios de Angola, ülke genelinde ve uluslararası düzeyde teslimat hizmetleri sunar. Ev teslimatı ve şube teslimatı seçenekleri mevcuttur.

4.16 Tanıtım ve Pazarlama

Mevcut Durum ve Sektör Dinamikleri:

Associação dos Produtores de Farinha de Trigo em Angola (APFTA) ülkenin buğday unu üreticilerini temsil eden bir dernek olarak kurulmuş olup amacı sektörün kurumsallaşması, kalite artışı ve üretici çıkarlarının gözetilmesidir.

Angola'da değirmencilik sektöründe üretim kapasitesi son yıllarda hızla artmış olup kapasite yaklaşık 1 milyon ton (buğday eşdeğeri) düzeyine gelmiş durumdadır. Sektörde iç talep yaklaşık 700.000 ton/yıl civarında iken, üretim kapasitesi bu düzeyin üstündedir.

Devlet politikalarıyla sektörde ithalata bağımlılığı azaltma yönünde eğilim bulunmaktadır.

Angola'daki değirmencilik sektörü için tanıtım/pazarlama faaliyetleri şu şekilde başlıklandırılabilir:

1. Kurumsal ve sektör temsil faaliyetleri

Associação dos Produtores de Farinha de Trigo em Angola (APFTA), üreticileri temsil eden bir çatı olarak kurulmuş olup hem kamu hem özel sektörle işbirliği yapmayı amaçlamaktadır. Birlik üretici çiftliklerle işbirliği yaparak yerel üretimin desteklenmesi ve ürün zincirinin tanıtılmasını amaçlamaktadır.

2. Üretim kapasitesinin artırılması & kalite vurgusu

Üretim tesisleri modern makinelerle donatılmakta ve kalite vurgusu öne çıkmaktadır. Bu tür kalite ve kapasite artışı sektörü pazarda daha güçlü konuma getirmekte, pazarlama açısından “yerel üretim, yüksek kalite” mesajı kullanılmaktadır.

3. Dış pazara / ihracata yönelim

Üretimin iç talebi aşması nedeniyle, ihracat imkanları ortaya çıkmıştır. Ayrıca, ithalatı azaltma hedefiyle devletin desteklediği programlar, yerel üretimin pazarlanmasında kullanılabilir bir hikâye oluşturmaktadır.

4. Özelleştirilmiş yerel pazarlama ve dağıtım

İç piyasada özellikle ekmek ve fırın ürünleri gibi temel tüketim alanları için üretim yapılırken, yerel dağıtım kanalları ve fırınlarla işbirliği ön plana çıkmaktadır.

Bölgeler bazında üretim artışı ve lokal tesislerin açılması da pazarlama açısından “yakınlık” ve “hızlı dağıtım” mesajlarıyla desteklenmektedir.

4.17 Sektörde Tüketici /Alıcı Tercihleri ve Son Trendler

Ekmek, başlıca un ürünlerinin nihai formu olarak Angolalı tüketici için çok önemlidir. Un ve ekmek fiyatlarındaki artış tüketicilerde ciddi tepkiye neden olabilmektedir.

Hızlı kentleşme, çalışma hayatının yoğunlaşması ve dijitalleşme ile birlikte “hazır/un hızlı hazırlanan” ürünlere, pratikliğe yönelim artmaktadır.

Sağlık ve kalite bilincinin yükselmesiyle tüketiciler daha doğal içerikli, “temiz etiketli”, hatta alternatif tahıllı un/ekmek ürünlerine yönelmektedir. Örneğin “premium fırıncılık ürünleri” segmentinde (artisanal ekmekler, özel içerikli) talep artmaktadır.

Öte yandan son dönemde premium/un değişik form alternatiflerine yönelim bulunmaktadır. Sağlık bilinci arttıkça “whole grain”, “glutensiz” ya da geleneksel yerel tahıllarla üretilmiş ürünlere ilgi artmaktadır.

4.18 Sektörde Vergiler (gümrük vergisi, katma değer vergisi, özel tüketim vergisi, ilave gümrük vergisi, anti damping vergisi v.b.)

Angola Cumhuriyeti'nde ithalat üzerindeki gümrük vergisi ve ithalata uygulanan diğer gümrük yükümlülükleri, ilgili gümrük işlemleri sırasında vergilendirilir ve Gümrük Tarifesinin ilgili vergi sütunlarında belirtilen oranlar uygulanarak hesaplanır. Dış ticaret işlemleri, 2006 tarihli ve 5/06 sayılı Gümrük Kanunuyla düzenlenmiştir. 3 Ocak 2024 tarihli ve 1/24 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile yeni İthalat ve İhracat Gümrük Tarifesi onaylanmış, Angola Resmi Gazetesinde yayımlanmış ve 3 Nisan 2024 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Yeni Gümrük Tarifesinde mallar; tarımsal girdiler ve hammaddeler, ara ürünler ve sermaye malları ve tüketim malları şeklinde gruplandırılarak tarifelendirilmiştir. Bahse konu yeni gümrük tarifesine aşağıdaki link aracılığıyla ulaşmak mümkündür.

<https://www.ucm.minfin.gov.ao/cs/groups/public/documents/document/aw4z/nzcw/~edisp/minfin3770211.pdf>

Genel Gümrük Ücretleri (Emolumentos Gerais Aduaneiros), Genel Vergi İdaresi (AGT) tarafından hizmet yararlanıcılarından genel gümrük hizmetleri ücreti olarak tahsil edilen ve halihazırda Gümrük Değerinin %2'si olarak tanımlanan zorunlu ödemelerdir.

Katma Değer Vergisi, ithalatta da alınan ve ilgili gümrük beyannamesinin işleme konması sırasında doğan bir vergidir. Halihazırda 28 Aralık 2023 tarihli ve 14/2023 sayılı Katma Değer Vergisi Kanun hükümleri uyarınca %14 oranında hesaplanmaktadır.

Angola'ya giren ürünler için ithalat vergileri ve diğer ücretler, ürünün CIF (maliyet, sigorta ve navlun) değeri üzerinden hesaplanır ve şunları içerir:

- İthalat Vergisi: %2 ila 55 arasında değişmektedir.
- Genel Gümrük Ücreti: %2
- Aracılık (Gümrükçü) Komisyonu: ortalama %0,5 ila 2
- Liman Ücretleri: 20' konteyner için 90 ABD Doları ve 40' konteyner için 153 ABD Doları
- 20' konteyner başına 278 ABD Doları ve 40' konteyner başına 473 ABD Doları karşılığı Terminal Elleçleme Ücreti
- Damga Vergisi: %1

5. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Fırsatlar

Angola'da un değirmenciliği kapasitesi son yıllarda hızla büyümektedir. Ancak Angola halen çok sayıda tahılı (buğday, mısır, pirinç vb) ithal etmektedir. Örneğin ülkede buğday üretimi çok düşük durumdadır. Bu durum, hem iç pazarda işleme-tedarik zincirine dahil olma imkanı hem de ihracata yönelik işleme sonrası ürün üretme fırsatı anlamına gelmektedir.

Hükûmet, tahıl üretimini artırma programları başlatmış durumdadır. Örneğin “Planagrão” adı verilen programla buğday, mısır, pirinç üretiminin yükseltilmesi hedeflenmektedir. Tarım ve işleme sektörüne açık arazi, lojistik destek, yatırım ortamı gibi fırsatlar sunulmaktadır.

Türkiye’den veya başka ülkelerden değirmencilik makine-ekipmanları, teknoloji, tesis kurulum hizmetleri sunan firmalar için pazarda önemli fırsatlar bulunmaktadır.

İşlenmiş un, mısır unu, tahıl bazlı mamuller üretilip hem iç pazara hem bölge ihracatına odaklanmak da bir alternatif olarak göze çarpmaktadır. Yerel pazarı ve lojistiği daha iyi anlamak için yerel ortaklıklar kurmak veya yerel yatırımcılarla iş birliği yapmak da değerlendirilebilir.

6. Sektörde İhracatçılarımızı Bekleyen Tehditler

Afrika kıtasında yer alan Angola, diğer pek çok Afrika ülkesi gibi siyasi istikrarsızlıklara açık bir ülkedir. Ülkede 2022 yılında gerçekleştirilen Genel Seçimler çok tartışmalı bir şekilde sonuçlanmış ve iktidarda bulunan MPLA partisi çok az bir farkla da olsa seçimleri kazanmış ve iktidarını sürdürmüştür. Bununla birlikte 2027 yılında gerçekleştirilecek olan Genel Seçimlerin çok daha çetin ve tartışmalara açık bir seçim olması beklenmekte olup bu yönüyle ülke açısından ciddi bir siyasi risk unsuru oluşturmaktadır.

Öte yandan Angola, iç savaş sonrasında büyük hasar alan ülkenin altyapısının yeniden inşasında Çin Halk Cumhuriyeti’nden aldığı borçları fazlasıyla kullanmış ve bu durum ülkenin Afrika kıtasında Çin’e en fazla borçlu ülkeler sıralamasında ilk sıraya yükselmesiyle sonuçlanmıştır. Diğer taraftan Çin’in yanı sıra başka pek çok ülke ve uluslararası kuruma da ciddi borçları bulunan bir ülke olan Angola’da dış borç ödemeleri döviz darboğazlarına, bunun sonucunda da yerel para biriminde istikrarsızlığa ve ekonomik dalgalanmalara sebebiyet vermektedir.

Son olarak uzun yıllardır döviz darboğazının devam ettiği ülkede bankacılık sisteminde de ciddi sorunlar bulunmakta olup yurt dışına SWIFT işlemleri ayları bulan gecikmelerle gerçekleştirilmekte, bazen de bankalarca tamamen kapatılmaktadır. Bu durum ülke ile ticaret yapacak veya ülkeye yatırım gerçekleştirmeyi planlayan firmalarımız için ciddi bir sorun teşkil etme potansiyelini taşımaktadır.

7. Değirmencilik Sektöründe İhracatın Artırılması için Firmalara Öneriler

Değirmencilik sektöründe ihracatın artırılması için firmalarımızın Angola pazarını yakından takip etmeleri, potansiyel alıcı firmalarla ilk teması kurduktan sonra Pazar araştırması ve ilgili firmalarla görüşmelerde bulunmak üzere ülkeye ziyaret gerçekleştirmesi önem arz etmektedir. Angola’ya Türk vatandaşlarının seyahatlerinde tüm pasaport sahipleri için vizesiz seyahat imkanının bulunması ve Türk Hava Yollarının ülkeye haftada üç defa olmak üzere karşılıklı direkt uçuş gerçekleştirmesi ülkeyi ziyaret etmeyi planlayan vatandaşlarımız için kolaylık sağlamaktadır. İhracatçılarımızın Angola hükümetinin yayımlamış olduğu ve 4.7 başlıklı bölümde yer verilen web sitesini takip etmeleri de önem arz etmektedir. Öte yandan ülkeye yatırım gerçekleştirmeyi planlayan şirketlerimizin yerel ortaklık imkanlarını araştırmalarının da faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

8. Belirtilmesinde Fayda Görülen Diğer Hususlar

Angola’da bankacılık sektöründe devam eden sorunlar nedeniyle SWIFT sisteminde yaşanan gecikmelerin firmalarımız tarafından dikkatle ele alınmasında ve ticarete karşılaşılabilecek olası sorunlar açısından dikkatli olunması gerekmektedir. Öte yandan gerek bankacılık sisteminde devam eden bu sorunları gerekse de ülkede yaşanan döviz sıkıntıları nedeniyle yaşanan ekonomik dalgalanmaları sebep olarak öne süren bazı yerel firmalar ithal etmiş oldukları malların bedellerini ödemede ve bazen de ülkeye gönderilmiş olan konteynerleri limandan çekme konusunda firmalarımızın mağduriyetlerine yol açmaktadır. Bu nedenle Angola ile gerçekleştirilecek ticarete en güvenli ödeme yöntemlerinin tercih edilmesi, kredili mal satışından kaçınılması ve böylelikle oluşabilecek mağduriyetlere karşı hassasiyetle yaklaşılması gerekmektedir.

9. Genel Değerlendirme

Angola hükümeti, tarımsal sanayiye çeşitlendirme ve ithalat bağımlılığını azaltma politikası kapsamında değirmencilik sektörünü öncelikli alan olarak belirlemiştir. Özel sektör yatırımlarıyla birlikte yeni modern değirmen tesisleri kurulmakta, depolama, paketleme ve lojistik altyapısı geliştirilmektedir.

Özellikle Luanda, Lobito ve Soyo bölgelerinde yeni entegre tahıl işleme projeleri planlanmaktadır.

Gıda güvenliği kapsamında un fortifikasyonu (vitamin-mineral takviyesi) zorunlu hale getirilmeye başlamıştır; bu durum, katkı maddesi ve ölçüm ekipmanı tedarikçileri için yeni fırsatlar yaratmaktadır.

Angola’nın değirmencilik sektörü (buğday, mısır ve diğer tahıl ürünlerinin öğütülmesi), ülke gıda güvenliği açısından stratejik bir öneme sahiptir. Sektör, özellikle son on yılda iç üretimi artırma hedefiyle hızlı bir modernleşme sürecine girmiştir. Ancak hem hammadde (özellikle buğday) hem de işlenmiş un ürünleri açısından halen önemli ölçüde ithalata bağımlıdır. Bu durum, hem iç pazarda işleme-tedarik zincirine dahil olma imkanı hem de ihracata yönelik işleme sonrası ürün üretme fırsatı anlamına gelmektedir.

Türkiye’den veya başka ülkelerden değirmencilik makine-ekipmanları, teknoloji, tesis kurulum hizmetleri sunan firmalar için de pazarda önemli fırsatlar bulunmaktadır.

İşlenmiş un, mısır unu, tahıl bazlı mamuller üretilip hem iç pazara hem bölge ihracatına odaklanmak da bir alternatif olarak göze çarpmaktadır. Yerel pazarı ve lojistiği daha iyi anlamak için yerel ortaklıklar kurmak veya yerel yatırımcılarla iş birliği yapmak da değerlendirilebilir.

Türkiye, rekabetçi fiyatlı değirmen ekipmanları, yedek parça, ambalaj çözümleri ve teknik hizmet sunarak bu sektörde güçlü bir tedarikçi konumuna gelebilir.

10. Yararlı Adresler

Angola Hükümeti
<https://governo.gov.ao>

Angola Dış İlişkiler Bakanlığı
<https://mirex.gov.ao>

Angola Tarım ve Orman Bakanlığı
<https://minagrif.gov.ao/>

Angola Enerji ve Su Bakanlığı
<https://www.minea.gov.ao/>

Angola Ulusal İstatistik Enstitüsü
<https://www.ine.gov.ao>

Angola Özel Yatırım ve İhracat Teşvik Ajansı
<https://www.aipex.gov.ao>

Angola Cumhuriyetinde kamu alımlarına ilişkin ihalelerin yayımlandığı Angola Maliye Bakanlığı bünyesinde bulunan web sitesi:

<https://compraspublicas.minfin.gov.ao/>

11. Kaynakça

Angola Tarım ve Orman Bakanlığı
<https://minagrif.gov.ao/>

Türkiye İstatistik Kurumu
<https://www.tuik.gov.tr/>

Ticaret Bakanlığı
<https://www.ticaret.gov.tr>

Trademap
<https://www.trademap.org/>